

MAGYAR TÁPLÁLKOZÁSTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
XLV. VÁNDORGYŰLÉSE
SZEGED, 2022. OKTÓBER 20-22.

A szív- és érrendszeri betegek egészségértése és a dietetikai tanácsadás vizsgálata

Csölle Ildikó, Oláh Gergő, Rébék-Nagy Gábor, Tisza Boglárka, Figler Mária

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Problémafelvetés

A szív érrendszeri megbetegedések közül az **ischemias szívbetegség** továbbra is a vezető halálokok között szerepel hazánkban.^{1,2}

A betegség megelőzésében és kezelésében fontos szerepet játszik a **helyes táplálkozás** és a megfelelő mozgás. A **problémás egészségértésű** személyek várhatóan rosszabb egészségi mutatókkal rendelkeznek.³

Viszsgálati elrendezés, módszer

2020. október-2021. április, Pécs, Dombóvár, Barcs, online, n=119

Keresztmetszeti vizsgálat

Saját szerkesztésű kérdőív, tudásszint felmérő kérdések, Egészségértést felmérő teszt (Átlagos Tápérték Teszt, The Newest Vital Sign, NVS)⁴

Statisztikai módszer: leíró jellegű statisztika, Khí-négyzet próba, ANOVA, korreláció és t-próba ($p < 0,05$), Microsoft Excel 2016 program, IBM SPSS (Verzió 26) szoftver.

Az egészségértés definíciója

„Az egészségműveltség kapcsolódik az általános műveltséghez és együtt jár az emberek tudásával, motivációjával és kompetenciájával, amelyek képessé teszik őket az **egészséginformáció megszerzésére, megértésére, értékelésére** és **alkalmazására** azért, hogy tudjanak véleményt mondani és **döntést hozni** a mindennapi életben az egészségvédelemre, a betegségmegelőzésre és az egészség elősegítésére vonatkozóan, hogy fenntartsák vagy fejlesszék az életminőséget egész életen át”^{3,5}

Célkitűzések

Feltételeztük, hogy szív- és érrendszeri megbetegedésben szenvedők

- 2/3-a a nagy valószínűséggel korlátozott egészségértésű besorolásba fog kerülni
- az egészséghez kapcsolódó információk legalább 80%-át az internetről szerzi be
- dietetikustól 50%-ban szóbeli, 50%-ban írásos tájékoztatást kap és ez 100%-ban egyéni tanácsadás körében történik

¹ Institute of Health Metrics and Evaluation. 2022. Letöltés dátuma: 2022. október 02. Forrás: <https://www.healthdata.org/hungary>

² Központi Statisztikai Hivatal, KSH 2022. Letöltés dátuma: 2022. október 10. Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0010.html

³ Nutbeam, D. Health promotion glossary. Health Promot. Int 1998,13: 349–64.

⁴ Pfizer. The Newest Vital Sign. Letöltés dátuma: 2022. szeptember 10. Forrás: <https://www.pfizer.com/products/medicine-safety/health-literacy/nvs-toolkit>

⁵ Nagy LnéA, Korom E, Erzsébet; Hódi E és mtsai. Az egészségműveltség online mérése. In: Online diagnosztikus mérések az iskola kezdő szakaszában. OFI 2015;147-77.

EREDMÉNYEK

Az Átlagos Tápérték Teszt eredmény összevetve az életkorral, a nemmel, a havi jövedelemmel - összefüggések (n=50)

Összefüggés	Életkor (év)	Nem (nő, férfi)	Havi jövedelem (Ft)
Eredmény	A magasabb életkorú kitöltők kerültek a nagy valószínűséggel korlátozott egészségértű kategóriába.	A kitöltők közül a férfiak (n=25) inkább az alacsony egészségértű kategóriába kerültek. A kitöltők közül a nők (n=25) inkább a középső egészségértű kategóriába kerültek.	Alacsony egészségértű kategóriába került az alacsonyabb havi jövedelemmel (<160.000 Ft) rendelkező kitöltők 50,0%-a.
Szignifikancia szint	p=0,001	p=0,028	p=0,033

Az Átlagos Tápérték Teszt eredménye (n=50)

Az NVS pontszám alapján történő besorolás (pont)	Szöveges besorolás	Egyszerűsített, kategória szerinti besorolás	A résztvevők száma (fő)
0-1	Nagy valószínűséggel korlátozott egészségértű	alacsony	19
2-3	Valószínűleg korlátozott egészségértű	közepes	19
4-6	Nagy valószínűséggel megfelelő egészségértű	megfelelő	12

- A bevont személyek a tudásszint felmérő kérdésekben jól teljesítettek
- Gyakoribb volt az állati eredetű termékek fogyasztása, a 2,8%-os tej fogyasztás, a joghurt fogyasztás és az utósózás alkalmazása

A dietetikai tanácsadás jellemzői a szív-és érrendszeri betegek körben

(n=119)

- A dietetikai tanácsadás leggyakoribb formája a szóbeli tanácsadás volt, írásbeli anyaggal kiegészítve (58,0%)
- a minta 59,7%-a nem vett részt csoportos tanácsadáson
- a dietetikai tanácsadást 64,7%-ban a résztvevők hasznosnak találták; a dietetikus hiteles volt, hozzáállása segítőkész és ösztönző volt, kielégítő válaszokat adott
- 19 fő egyéni véleményt alkotott, 5 pozitív, 14 fejlesztendő: az előadásmód-, a használt nyelvezet jellege-, stílusbeli kifogásolás, alacsony kompetencia, a tanácsadások sablonossága szerepeltek a vélemények között

Az egészséggel és a táplálkozással kapcsolatos ismeretek forrásai a szív-és érrendszeri betegek körében (n=119)

- **MEGBESZÉLÉS:** A bevont személyek a tudásszint felmérő kérdésekben jól teljesítettek, ugyanakkor az egészségértés szintjük a problémás kategóriába esett, leggyakrabban egy dietetikai tanácsadáson vettek részt, amit pozitívan értékelték. A mért egészségértés adatot rámutatnak arra, hogy érdemes tovább javítani az egészségmutatókon, valamint további kutatások szükségesek a témában.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!